

ФИСКАЛНА КОНСОЛИДАЦИЈА: ТЕОРИЈСКИ ЕСЕЈ

FISCAL CONSOLIDATION: A THEORETICAL ESSAY

Биљана Станивук

Универзитет у Источном Сарајеву, Факултет пословне економије Бијељина,

Република Српска, Босна и Херцеговина,

biljana.stanivuk@fpe.ues.rs.ba

ORCID: 0009-0006-1610-4906

Апстракт: Фискална консолидација је стратегија која има за циљ смањење фискалних дефицита и нивоа јавног дуга. Овај есеј истражује теоријске основе фискалне консолидације. Рад почиње објашњењем појма фискалне консолидације, сугерише зашто је потребна фискална консолидација и објашњава како се она може постићи. С обзиром на дискусије међу економистима и креаторима фискалне политике везаним за начин спровођења програма фискалне консолидације, у раду је дат преглед супротстављених ставова на основу прегледа литературе. Затим се анализирају ефекти фискалне консолидације на економију и друштво, укључујући њен утицај на економски раст, инфлацију, незапосленост и социјалну политику. Рад такође сумира критике и недостатке фискалне консолидације као политике, укључујући њену процикличност и социјалне последице. Овај рад пружа суштинске спознаје о политикама, мерама и ефектима који различити планови фискалне консолидације имају, а може послужити као корисна основа за даље истраживање ове теме.

Кључне ријечи: Фискална консолидација, економска стабилизација, стратегије консолидације, ефекти, критике

JEL класификација: E62, H50, H62

Abstract: Fiscal consolidation is a strategy aimed at reducing fiscal deficits and the level of public debt. This essay explores the theoretical foundations of fiscal consolidation. The paper begins by explaining the concept of fiscal consolidation, suggests why fiscal consolidation is needed, and explains how it can be achieved. Considering the discussions among economists and fiscal policy makers related to the

way of implementing the fiscal consolidation program, the paper provides an overview of opposing views based on the literature review. Then the effects of fiscal consolidation on the economy and society are analyzed, including its impact on economic growth, inflation, unemployment and social policy. The paper also summarizes criticisms and shortcomings of fiscal consolidation as a policy, including its procyclicality and social consequences. This paper provides essential insights into the policies, measures and effects that various fiscal consolidation plans have, and can serve as a useful basis for further research on this topic.

Key Words: *Fiscal consolidation, Economic stabilization, Consolidation strategies, Effects, Criticisms*

JEL classification: *E62, H50, H62*

1. УВОД

Последњих година, фискална консолидација се појавила као кључни приоритет фискалне политике за многе владе широм света. Циљ фискалне консолидације је смањење јавног дуга и дефицита кроз низ мера које обично укључују смањење јавне потрошње и повећање прихода. Специфичности стратегија фискалне консолидације разликују се од земље до земље али постоје неке уобичајене мере које укључују: смањење јавних услуга, смањење плата у јавном сектору, повећања пореза и слично.

Дебата око фискалне консолидације је сложена и вишеструка, са заговорницима и критичарима на обе стране. Они који се залажу за фискалну консолидацију тврде да је смањење дуга и дефицита неопходно за дугорочну економску стабилност (Alesina et al., 2017). Висок ниво дуга може довести до раста каматних стопа, инфлације и смањења инвестиција, што отежава земљама да остваре одрживи раст. Међутим, критичари тврде да краткорочни бол изазван мерама штедње може имати негативне ефекте на економски раст и социјално благостање, а може чак и отежати постизање дугорочне фискалне одрживости (Eklof, 2020). Упркос дебати која је у току, постоји широк консензус да је фискална консолидација неопходан корак за многе земље у решавању својих фискалних изазова.

Овај есеј ће истражити теоријску основу за фискалну консолидацију, укључујући њене потенцијалне предности и недостатке, као и ефекте које она може да има на економију и друштво. Кроз анализу релевантних података и преглед постојеће литературе, есеј има за циљ да попуни празнину испитивањем теоријских аспеката фискалне консолидације из перспективе метода, планова, процене успешности и ефеката и критичног осврта на фискалну консолидацију.

2. ТЕОРИЈА ФИСКАЛНЕ КОНСОЛИДАЦИЈЕ: ЗАШТО И КАКО?

Фискална консолидација је термин који се односи на политике које владе предузимају да смање своје дефиците и акумулацију дуга. Она није усмерена на елиминисање фискалног дуга, већ на његово свођење на одржив ниво којим се може управљати. Овај чланак истражује теоријске аспекте фискалне консолидације: зашто је потребна и како може бити постигнута?

Зашто је потребна фискална консолидација? Фискална консолидација је потребна из више разлога (Leigh et al., 2010). Прво, високи нивои јавног дуга могу ометати будући економски раст истискивањем приватних инвестиција, повећањем рањивости јавних финансија на промену тржишних услова и смањењем утицаја фискалне политике за супротстављање будућим економским падовима. Друго, високи нивои јавног дуга могу представљати ризике фискалне солвентности јер се земље могу суочити са повећањем каматних стопа на државне обвезнице и смањењем рејтинга код Агенција за рејтинг. Треће, високи нивои јавног дуга могу ограничити фискални простор за решавање будућих притисака на потрошњу у вези са старењем становништва, посебно у здравству и дуготрајној нези.

Како се може постићи фискална консолидација? Фискална консолидација се може постићи на два главна начина: повећањем прихода или смањењем расхода (Alesina et al., 2017). Избор фискалних инструмената зависи од више фактора, као што су: почетна фискална позиција, величина потребног прилагођавања, структура пореског система и јавне потрошње, потенцијални утицај на привредни раст и социјално благостање. Генерално, имајући у виду тренутно висок ниво опорезивања у многим земљама, који негативно утиче на економске перформансе, и будуће притиске на потрошњу због старења становништва, велики део консолидације би вероватно требало да се фокусира на смањење јавне потрошње и ублажавање будућих притисака на потрошњу. Међутим, у земљама у којима је потрошња ниска, потенцијално се већи нагласак ставља на мере прихода.

3. ПРЕГЛЕД ЛИТЕРАТУРЕ

Фискална консолидација може имати различите ефекте на економију у зависности од тога како је осмишљена и спроведена. Литература о теорији фискалне консолидације и емпиријским доказима може се поделити у два главна дела: један који се фокусира на агрегатне ефекте фискалне консолидације на макроекономске варијабле (Alesina et al., 2017) и други који испитује политичке детерминанте и последице фискалне консолидације (Mulas-Granados, 2003).

Први део литературе ослања се на различите теоријске моделе и емпиријске методе за процену величине и предзнака фискалних мултипликатора, који мере промену производње као резултат промене фискалне политике. Теоријски модели укључују (Grdović Gnip, 2014): (1) Неокласичне моделе, који претпостављају да фискална политика нема ефекта на производњу у дугом року и утиче само на структуру тражње у кратком року; (2) Кејнзијанске моделе, који претпостављају да фискална политика има позитиван ефекат на производњу у кратком року због ригидности цена и плата; и (3) Нове кејнзијанске моделе, који укључују микротемеље и номиналне ригидности кејнзијанских модела. Емпиријске методе укључују (Heylen & Everaert, 2015): структурне векторске ауторегресије, које идентификују фискалне шокове користећи различите шеме идентификације; панел регресије, које користе варијације у фискалној политици

међу земљама; студије случаја, које упоређују понашање производње пре и после епизода фискалне консолидације; и наративне приступе, који користе званичне документе и најаве да идентификују егзогене промене фискалне политике.

Уопштено говорећи (Alesina et al., 2014; Pierluigi & Sondermann, 2018): утврђено је да су консолидације засноване на потрошњи мање штетне од консолидације засноване на порезима за привредни раст, посебно када је монетарна политика прилагодљива, девизни курс флексибилан, а јавни дуг висок. Утврђено је да смањење трансфера има мање ефекте од смањења државне потрошње на раст производње али веће ефекте на приватну потрошњу. И додатно, утврђено је да повећање пореза има негативне ефекте на раст производње и кроз канале агрегатне тражње и кроз канале агрегатне понуде.

Други део литературе (Lago-Peñas et al., 2019; Sutherland et al., 2012) истражује политичке факторе који утичу на време, величину и састав епизода фискалне консолидације, као и њихов утицај на популарност владе, изгледе за поновни избор и политичке преференције бирача. Политички фактори укључују изборне циклусе, политичку идеологију, коалиционе владе, институционална ограничења, јавно мњење, интересне групе и међународни притисак.

Главни налази овог дела литературе су да је већа вероватноћа да ће до фискалне консолидације доћи после избора (Hallerberg & Scartascini, 2019). Штавише, утврђено је да фискална консолидација има различите ефекте на популарност владе и изгледе за поновни избор у зависности од економских исхода, врсте и састава фискалних мера, почетних услова, очекивања бирача и доступности кредитбилних алтернатива. Коначно, утврђено је да фискална консолидација утиче на политичке преференције бирача повећавајући њихов захтев за прерасподелом, социјалном заштитом и јавним добрима.

4. СТРАТЕГИЈЕ ФИСКАЛНЕ КОНСОЛИДАЦИЈЕ

Након дефинисања циљева креатори фискалне политике сагледавају стратегије чија примена омогућава најефикасније постизање истих. На располагању имају неколико основних стратегија (Alesina, 2010; Blot et al., 2015; Lago-Peñas et al., 2019):

- Смањење расхода: Ово је најчешћа стратегија фискалне консолидације и подразумева смањење трошкова државе. Ова стратегија може укључивати смањење плата и пензија јавних службеника, смањење субвенција и трансфера приватном сектору, смањење социјалних давања, смањење издатака за јавне инвестиције, смањење броја запослених у јавном сектору и сл.
- Повећање прихода: Ова стратегија подразумева повећање прихода државе. То се може постићи повећањем пореза, повећањем пореза на имовину, повећањем царина, повећањем накнада и такси, повећањем прихода од приватизације и сл.
- Структурне реформе: Ова стратегија подразумева структурне реформе у економији, као што су реформе у области тржишта рада, реформе у области

пензионог система, реформе у области здравственог система и сл. Ове реформе би требало да повећају ефикасност економије и повећају потенцијални раст.

- Комбинована стратегија: Ово подразумева комбинацију претходно наведених стратегија фискалне консолидације. На пример, то може бити комбинација смањења расхода и повећања прихода или комбинација смањења расхода и структурних реформи. Оваква стратегија обично има највеће шансе за успех, јер укључује више приступа који могу да допринесу консолидацији буџета.

Важно је напоменути да свака стратегија фискалне консолидације има своје предности и недостатке и да би избор стратегије требало да се заснива на специфичностима економије и стању јавних финансија. Такође је важно да се фискална консолидација спроводи на одржив начин, како би се осигурало дугорочно здравље јавних финансија и одрживост буџета. Стратегија дефинише инструменте који ће се користити и има одговарајуће ефекте на економију и друштво кроз различите утицаје.

5. ЕФЕКТИ ФИСКАЛНЕ КОНСОЛИДАЦИЈЕ НА ЕКОНОМИЈУ И ДРУШТВО

У анализи фискалне консолидације, важно је размотрити шире друштвене, економске и политичке импликације донесених мера, како би се сагледао њихов укупни утицај на економију и друштво. Процена успешности и ефеката планова фискалне консолидације је кључна компонента у анализи ових планова. Када се влада одлучи за фискалну консолидацију, њен циљ је смањење буџетског дефицита и јавног дуга. Међутим, то може имати различите ефекте на економију, па је важно анализирати резултате и проценити успешност плана.

Међу главним ефектима фискалне консолидације су:

- Утицај на економски раст (Lago-Peñas et al., 2019): Фискална консолидација може имати негативан утицај на краткорочни економски раст. То се може догодити када се фискална консолидација примењује у време када је економија већ ослабљена. Међутим, дугорочно, фискална консолидација може позитивно утицати на економски раст јер смањује дуг и побољшава кредитни рејтинг државе.

- Утицај на инфлацију (Leeper, 2011): Фискална консолидација може имати снажан утицај на инфлацију. Смањење расхода и повећање пореза обично доводи до смањења инфлације. Међутим, ако се фискална консолидација примењује у време када је економија већ ослабљена, то може довести до дефлације.

- Утицај на незапосленост (Hagemann, 2012) : Фискална консолидација обично доводи до повећања незапослености. Смањење државних расхода обично доводи до смањења јавних инвестиција, што доводи до мање потражње за радном снагом. Међутим, дугорочно, фискална консолидација може допринети стварању нових радних места и смањењу незапослености, јер побољшава пословни амбијент и доводи до повећања инвестиција.

- Утицај на социјалну политику (Hagemann, 2012): Фискална консолидација обично доводи до смањења социјалних програма и услуга које

држава пружа грађанима. То може негативно утицати на оне који су зависни од тих услуга. Међутим, дугорочно, фискална консолидација може побољшати стање социјалне политике јер доприноси стабилности економије.

- Утицај на јавни дуг (Heylen & Everaert, 2015): Фискална консолидација има највећи утицај на јавни дуг. Смањење расхода и повећање пореза обично доводи до смањења јавног дуга. То доприноси стабилности економије и побољшава кредитни рејтинг државе. Међутим, дугорочно, фискална консолидација може имати негативне ефекте ако се примењује на неодговарајући начин или у неодговарајуће време (може довести до смањења потрошње и смањења укупне потражње, што може даље успорити економски раст).

6. ПРИМЕР ПЛАНОВА ФИСКАЛНЕ КОНСОЛИДАЦИЈЕ У ПРАКСИ И ОЦЕНА УСПЕШНОСТИ ЊИХОВИХ ЕФЕКТА

Анализа конкретних примера планова фискалне консолидације може се спровести кроз преглед кључних мера и политика које су предузете у свакој земљи, као и њихове ефекте на економију и друштво. ОЕЦД јер радио упоредну анализу на примеру Грчке, Шпаније и САД са циљем да прикаже различите економске системе, са различитим нивоима јавног дуга и фискалног дефицита и мере које су примењиване у програму фискалне консолидације (Demmou et al., 2019). На пример, када се ради о Грчкој, може се анализирати план консолидације који је усвојен након кризе дуга 2010. године. Овај план је укључивао смањење државних расхода, повећање пореза, реформе у јавном сектору и смањење пензија. Ефекти ових мера су били драстичан пад економске активности, повећање незапослености и пад социјалних услуга. Упркос томе, Грчка је успела да стабилизује свој јавни дуг и спроведе неке структурне реформе. Слично томе, Шпанија је спровела план консолидације након кризе 2008. године. Овај план је укључивао смањење државних расхода, повећање пореза, реформе у пензијском систему и либерализацију тржишта рада. Иако су ефекти ових мера такође били негативни на почетку, Шпанија се касније опоравила и постала једна од најбрже растућих економија у Европи. Када се ради о САД-у, план консолидације који је спроведен након финансијске кризе 2008. године укључивао је стимулативне фискалне политике попут повећања јавних улагања и пореских олакшица за раднике и компаније. Међутим, након 2010. године, фокус је пребачен на смањење државних расхода, а планови су укључивали смањење трошкова социјалних програма попут здравствене заштите и образовања. Ефекти ових мера су били различити и укључивали су смањење дефицита и јавног дуга, али и повећање неједнакости у друштву. Постоје неколико показатеља који се користе за процену успешности планова фискалне консолидације. Прво, фискални показатељи (као што су буџетски дефицит, јавни дуг и фискална равнотежа) се могу пратити пре и после плана консолидације како би се утврдило да ли су се вредности ових показатеља побољшали. Друго, економски показатељи (као што су привредни раст, инфлација и незапосленост) могу се пратити како би се видело да ли је план фискалне консолидације позитивно или негативно утицао на економију. Треће, друштвени показатељи (као што су сиромаштво, неједнакост и социјална политика) могу се користити за утврђивање да ли је план фискалне консолидације имао неке нежељене социјалне последице.

Када се ради о анализи конкретних примера планова фискалне консолидације, могу се користити слични показатељи. Међутим, универзално за све земље јесте сагледавање висине дефицита у проценту до БДП-а. На пример, у случају Грчке у периоду од 2009. до 2019. године она је смањила свој дефицит са 15% на 1,7% БДП-а. Грчка је остварила највећу фискалну консолидацију међу земљама еврозоне, али је такође доживела најдубљу рецесију. Према Међународном монетарном фонду, Грчка треба да настави са фискалном консолидацијом у наредним годинама како би стабилизовала свој дуг (Mooij de et al., 2020). Слично томе, у случају Шпаније, у периоду од 2010. до 2019. године смањен је дефицит са 11% на 2,8% БДП-а. Према Европској комисији, Шпанија планира да настави са фискалном консолидацијом у 2022. години и да смањи свој дефицит на 2,3% БДП-а (Lago-Reñas et al., 2019). САД су у периоду од 2009. до 2019. смањили свој дефицит са 9,8% на 4,6% БДП-а. Према Организацији за економску сарадњу и развој, САД треба да спроведу фискалну консолидацију од око 5% БДП-а до 2025. године како би стабилизовале свој дуг (Demmou et al., 2019).

7. КРИТИЧКИ ОСВРТ НА ФИСКАЛНУ КОНСОЛИДАЦИЈУ И АЛТЕРНАТИВНЕ ПОЛИТИКЕ

Фискална консолидација као политика има и недостатке, а неки од њих су (Afonso & Jalles, 2012; Alesina et al., 2019):

- **Процикличност:** Фискална консолидација може бити проциклична, што значи да може погоршати економску рецесију уместо да је побољша. То се догађа када се консолидација спроводи у време када је привреда већ у рецесији и када се јавне мере штедње одражавају у паду потрошње, инвестиција и запошљавања, што додатно успорава привредни раст. Стога је важно да се фискална консолидација спроводи у правом тренутку, када економија расте и када се јавне мере штедње неће негативно одразити на привредни раст.
- **Социјалне последице:** Фискална консолидација може имати негативне социјалне последице, посебно за најсиромашније слојеве друштва и оне који су најосетљивији на економске промене. Смањење јавне потрошње може довести до смањења социјалних програма, а повећање пореза може утицати на пораст сиромаштва и неједнакости. Стога је важно да се фискална консолидација спроводи уз мере које ублажавају социјалне последице, као што су редистрибуција прихода, заштита најсиромашнијих и подршка за запошљавање.
- **Могућност неефикасности:** Фискална консолидација може бити неефикасна ако се не спроводи на прави начин. На пример, смањење јавне потрошње може бити контрапродуктивно ако се односи на области које су кључне за дугорочни привредни раст, као што су образовање, истраживање и развој или инфраструктура. Стога је важно да се фискална консолидација спроводи уз пажљиву анализу и планирање, како би се избегли негативни ефекти по дугорочни привредни раст.
- **Кредитни ризик:** Фискална консолидација може повећати кредитни ризик, посебно ако се спроводи у земљама које су већ високо задужене. Смањење јавне потрошње може довести до пада привредног раста и прихода,

што може смањити способност земље да сервисира своје дугове. Стога је важно да се фискална консолидација спроводи уз мере које смањују кредитни ризик, као што су реструктурирање дугова, повећање пореских прихода или повећање ефикасности јавне потрошње.

Када је реч о одржавању фискалне стабилности, постоји неколико алтернативних политика које се могу применити уместо фискалне консолидације, и то: монетарна политика, структурне реформе, други инструменти фискалне политике и сл. Све ове политике имају своје предности и недостатке, а избор политике зависиће од специфичних услова у земљи, као и од циљева које влада жели да постигне. Важно је да владе имају широк спектар политика на располагању за употребу како би постигли фискалну стабилност, а не да се ограниче само на фискалну консолидацију као једину могућу политику.

ЗАКЉУЧАК

У овом есеју, анализирани су теоријске основе фискалне консолидације као политике која има за циљ постизање фискалне стабилности. Прво је дефинисано шта се подразумева под фискалном консолидацијом и које су њене главне стратегије и мере. Затим је дискутовано о ефектима фискалне консолидације на економију и друштво, У наставку, анализирани су конкретни примери планова фискалне консолидације у Грчкој, Шпанији и САД-у. Део есеја посвећен је критикама и недостацима ове политике, укључујући процикличност, социјалне последице и друге. Уз то, размотрене су и алтернативне политике које се могу применити за одржавање фискалне стабилности. Закључно, фискална консолидација је политика која се често примењује у циљу постизања фискалне стабилности, али има одређене недостатке и критике. Процена успешности и ефеката планова фискалне консолидације је кључна за анализу и доношење одлука у вези са овом политиком. Потребно је узети у обзир све факторе који могу утицати на економију и друштво и пратити имплементацију плана како би се проценио његов успех и ефекти на дугорочни економски раст и одрживост јавних финансија. Процена успешности и ефеката планова фискалне консолидације је кључни корак у процесу фискалне политике. Циљ процене је да се утврди да ли су циљеви плана фискалне консолидације постигнути и да ли су ефекти били онакви какви су се очекивали.

ЛИТЕРАТУРА

- [1] Afonso, A., & Jalles, J. T. (2012). Measuring the success of fiscal consolidations. *Applied Financial Economics*, 22(13), 1053–1061. <https://doi.org/10.1080/09603107.2011.637894>
- [2] Alesina, A. (2010). Fiscal Adjustments: Lessons From Recent History. *Ecofin. Madrid, April*, 1–18.
- [3] Alesina, A., Barbiero, O., Favero, C., Giavazzi, F., & Paradisi, M. (2017). *The Effects of Fiscal Consolidations: Theory and Evidence**. No. 23385, 66. <http://www.nber.org/papers/w23385>
- [4] Alesina, A., Favero, C., & Giavazzi, F. (2014). The output effect of fiscal consolidations plans. *Journal of International Economics*, 96(October), 65.
- [5] Alesina, A., Favero, C., & Giavazzi, F. (2019). *Effects of Austerity: Expenditure- and Tax-based Approaches*. 33(2), 141–162.

- [6] Blot, C., Cochard, M., Creel, J., Ducoudré, B., Schweisguth, D., & Timbeau, X. (2015). Fiscal consolidation, public debt and output dynamics in the euro area: Lessons from a simple model with time-varying fiscal multipliers. *Revue d'Economie Politique*, 124(6), 953–989. <https://doi.org/10.3917/redp.246.0953>
- [7] Demmou, L., Stefanescu, I., & Arquíe, A. (2019). *Economics Department Productivity Growth and Finance: the Role of Intangible Assets-a Sector Level Analysis*. 1547. www.oecd.org/eco/workingpapers.
- [8] Eklou, K. M. (2020). The (Subjective) Well-Being Cost of Fiscal Policy Shocks. *IMF Working Papers*, 5, 47.
- [9] Grdović Gnip, A. (2014). *Essays in fiscal policy*. Doctoral Dissertation, University of Ljubljana, Faculty of Economics
- [10] Hagemann, R. P. (2012). Fiscal Consolidation : Part 6 . What Are the Best Policy Instruments for Fiscal Consolidation. *OECD Economics Department Working Papers*, 937, 62. <https://doi.org/10.1023/A>
- [11] Hagemann, R. P., & OECD. (2012). Fiscal Consolidation : Part 6 . What Are the Best Policy Instruments for Fiscal Consolidation. *OECD Economics Department Working Papers*, 12, 1–12. <https://doi.org/10.1787/5k9h28kd17xn-en>
- [12] Hallerberg, M., & Scartascini, C. (2019). *Fiscal consolidations and electoral outcomes in emerging economies : does the policy mix matter ? Macro and micro level evidence from Latin America* Martín Ardanaz.
- [13] Heylen, F., & Everaert, G. (2015). Success and Failure of Fiscal Consolidation in the OECD : A Multivariate Analysis multivariate analysis. *Public Choise, Social Economics Research Group, University of Ghent, Belgium, January*. <https://doi.org/10.1023/A>
- [14] Lago-Peñas, S., Vaquero-Garcia, A., Sanchez-, P., Lopez-bermudez, B., Sanchez-Fernandez, P., & Lopez-bermudez, B. (2019). Does fiscal consolidation hurt economic growth ? Empirical evidence from Spanish regions. *Economics: The Open-Access, Open-Assessment E-Journal*, 13, 1–19. <https://doi.org/10.5018/economics-ejournal.ja.2019-42>
- [15] Leigh, D., Devries, P., Freedman, C., Guajardo, J., Lexton, D., & Pescatori, A. (2010). Will It Hurt? Macroeconomic Effects of Fiscal Consolidation. *IMF World Economic Outlook*, October, 93–124. <https://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2010/02/pdf/c3.pdf>
- [16] Mooij de, R., Fenochietto, R., Hebous, S., Leduc, S., & Osorio-Buitron, C. (2020). Tax Policy for Inclusive Growth after the Pandemic. *Fiscal Affairs, IMF*, 1–14.
- [17] Mulas-Granados, C. (2003). The Political and Economic Determinants of Budgetary Consolidation in Europe. *European Economic Review*, 1(1), 15–39.
- [18] Paulus, A., Figari, F., Sutherland, H., Alari, P., & Figari, F. (2017). The design of fiscal consolidation measures in the European Union: Distributional effects and implications for macro-economic recovery. *Oxford Economic Papers*, 69(December 2016), 632–654. <https://doi.org/10.1093/oenp/gpw054>
- [19] Pierluigi, B., & Sondermann, D. (2018). Macroeconomic Imbalances in the Euro Area: Where Do We Stand? *SSRN Electronic Journal*, 211. <https://doi.org/10.2139/ssrn.3204312>
- [20] Sutherland, D., Hoeller, P., & Merola, R. (2012). Fiscal consolidation: How much, how fast and by what means? *OECD Economic Policy Papers*, 01, 31.

SUMMARY

Fiscal consolidation means reducing the government's deficit and debt. It depends on many economic and political factors, such as the size, speed, type and timing of fiscal measures, the external and monetary environment, the social and political support, and the fiscal rules and institutions. Fiscal consolidation can affect growth, inflation, interest rates, exchange rates and income distribution in different ways. Fiscal consolidation should be well-designed, credible, flexible and fair to be successful and sustainable. In this essay, the theoretical foundations of fiscal consolidation as a policy aimed at achieving fiscal stability are analyzed. First, it was defined what is meant by fiscal consolidation and what are its main strategies and measures. Then the effects of fiscal consolidation on the economy and society were discussed, as well as criticisms and shortcomings of this policy, including pro-cyclicality, social consequences and others. In the following, concrete examples of fiscal consolidation plans in Greece, Spain and the USA are analyzed. In addition, alternative policies that can be implemented to maintain fiscal stability are discussed, including monetary policy, transfer policy, growth policy, and others. In conclusion, fiscal consolidation is a policy that is often applied in order to achieve fiscal stability, but it has certain shortcomings and criticisms. Assessing the success and effects of fiscal consolidation plans is key to analyzing and making decisions about this policy. It is necessary to take into account all factors that can affect the economy and society, and monitor the implementation of the plan in order to evaluate its success and effects on long-term economic growth and sustainability of public finances. Fiscal consolidation is more likely to succeed and have a smaller negative impact on growth when it is supported by strong political commitment, broad social consensus, favorable external conditions, accommodative monetary policy and a flexible exchange rate regime. Fiscal consolidation based on expenditure cuts tends to be more successful and growth-friendly than consolidation based on revenue increases, especially when the expenditure cuts target inefficient or distortionary spending such as subsidies, transfers or public wages. Fiscal consolidation can have significant distributional effects depending on the design and implementation of the consolidation measures. For example, expenditure cuts may disproportionately affect lower-income groups or vulnerable segments of society, while revenue increases may affect different types of taxpayers differently. Assessing the success and effects of fiscal consolidation plans is a key step in the fiscal policy process. The goal of the assessment is to determine whether the objectives of the fiscal consolidation plan were achieved and whether the effects were as expected. When it comes to maintaining fiscal stability, there are several alternative policies that can be implemented instead of fiscal consolidation, namely: monetary policy, structural reforms, other instruments of fiscal policy, etc. All these policies have their advantages and disadvantages, and the choice of policy will depend on the specific conditions of the country, as well as on the goals that the government wants to achieve.

This work is licensed under the Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License